

Beoordelingsrapport “*Elisabeth Marianne*”

Naam schip:	<i>Elisabeth Marianne</i>
Type schip:	Tot kitszeiljacht omgebouwde reddingsloep
Ontwerper:	Niet bekend
Ontwerpjaar:	Voor 1952 (romp)
Bouwer:	Niet bekend
Bouwjaar:	Niet bekend
Lengte over dek:	Ca 10,8 meter
Lengte c.w.l.:	
Breedte:	3,40 m
Diepgang:	
Displacement:	Ca 7 ton
Ballast:	
Type romp:	rondspant
Bouwwijze romp:	Overnaadse gangen
Bouwwijze dek:	Teak stroken
Bouwwijze opbouw:	hout
Tuigvorm:	gaffelkits
Rondhouten:	hout
Zeiloppervlak:	Ca 60m ²

Beschrijving van de *Elisabeth Marianne*.

Van dit bijzondere schip ontvingen wij een viertal foto's.

Kennelijk moeten wij het daarmee dan doen. Gelukkig zijn deze foto's erg verhelderend met betrekking tot de aard en achtergrond van het schip.

De *Elisabeth Marianne* is een fors uit de kluiten gewassen reddingsloep, gebouwd om ca 40 personen in geval van nood drijvende en liefst naar veilige haven te brengen.

Als het meezat was er een dieselmotor aan boord, bij minder geluk was er een installatie om op menskracht een schroef aan te drijven. Tenslotte waren er altijd wel roerriemen aan boord alsmede voor 40 man scheepsbesluit en watervaatjes. In tijd van nood mag en moet een ieder roeien..... Als het erg luxe was met de uitrusting dan was er nog een mast(je) met een oranje emmerzeil en een klein fokje er voor. Dat was het dan.

De *Elisabeth Marianne* heeft waarschijnlijk nooit hoeven optreden als "last resort" voor de bemanning van de Ares, het koopvaardij -schip waarvan zij afkomstig is.

Zij is op een andere manier een "uitdaging "geworden.

Het is immers niet niets om een sloep om te bouwen tot zeilschip. Sloepen zijn lichte scheepjes, met een vloeiende rondspant, zonder noemenswaardig lateraal vlak, veel reserve waterverplaatsing en vooral geschikt om te roeien. De lang gestrekte kielbalk maakt de sloep koersstabil, maar ook minder goed wendbaar. Sloepen zijn ook geen sterke schepen. Daarvoor zijn ze ook niet ontworpen. Ze moeten soepel op de golven drijven, waarbij ze dan weinig water mogen over krijgen. Dekken zaten er niet op, dat kost immers plaats voor schipbreukelingen. Wel waren er onder de zitbanken in de voor en achtersteven als ook aan de zijboorden, waterdicht afsluitbare ruimten als drijflichaam en bergplaats voor proviant. Dat gaf natuurlijk meteen wat structuur en sterkte, waaraan de roeidoften natuurlijk ook bijdroegen

Maar ja, wanneer je een reddingsloep wilt ombouwen tot een zeilschip, worden de doften natuurlijk als eerste geofferd. Je bent er niet mee met het aanbrengen van dek en kajuit. Een zeilboot heeft lateraal vlak nodig, stabiliteit uit ballast gewicht en stijfheid tegen torsie en tenslotte moet alles mooi met elkaar in balans worden gebracht. Ga er maar aan staan.

In de Zeilsport van H.C.A. van Kampen (editie 1943) wordt een zeilsloep getoond, van vergelijkbare omvang als de *Elisabeth Marianne*. De ontwerper G. de Vries Lentsch tekende dit schip voor de eigenaar, W. de Vries Lentsch. Hij kon daarbij van meet af aan voldoen aan de constructieve eisen die voor een zeilschip van deze omvang gelden.

Daarbij kwam dat de *Elisabeth* van staal was gebouwd en niet van hout in overnaadse gangen.

Wij zijn benieuwd hoe een en ander bij de *Elisabeth Marianne* is opgelost.

Van de foto's kunnen we aflezen dat er in elk geval een mooi en evenwichtig schip is ontstaan, waarbij de verhouding romp – opbouw mooi is en ook een goede dekindeling mogelijk is gebleken. Het kitstuigage beperkt in elk geval de krachten die op de romp worden uitgeoefend. Kluiver en bezaan geven de bemanning de gelegenheid het moeilijke draaien van het schip te compenseren bij het wenden onder zeil.

Met een knik in de schoot zal de *Elisabeth Marianne* vast goed lopen. De aandewindse prestaties zijn sterk afhankelijk van het kielontwerp.

Beoordeling van de *Elisabeth Marianne*:

Uit het voorgaande is duidelijk dat de *Elisabeth Marianne* zich zonder mankeren kwalificeert voor opname in de VKSJ rangen. Haar ontwerpjaar, bouwjaar en authenticiteit (als omgebouwde reddingsloep, zoals die is af te lezen uit de foto's, rechtvaardigen een indeling in de Classic Historical klasse van de VKSJ.

Ze is een toonbeeld van een ontwerp waarbij toch een goede samenhang is gevonden tussen vormgeving en anders dan bedoeld gebruik, zonder wezenlijk geweld te doen aan verhoudingen die wij zo graag zien in een klassiek zeiljacht. De omstandigheid het een ombouw betreft, doet niet af aan de vereiste mate van authenticiteit van deze prachtige zeilsloep.

Welkomstwoord

Wij willen de eigenaars van de *Elisabeth Marianne* dan ook feliciteren met hun mooie schip, waarvan we graag meer willen zien tijdens de VKSJ evenementen in het seizoen.

Een warm welkom dus!

De Toelatingscommissie.

(Sander Bakker, Dick ten Kate, Govert Munter, Gert van Soest en Maarten Lampe)

Oegstgeest , september 2012